

Mij komt de wraak toe

Het gericht over de volken

‘Mij komt de wraak toe’. Het zijn woorden aan het einde van het boek Deuteronomium. En de zin gaat verder met de belofte van God: ‘De Heere zal Zijn volk recht verschaffen’ (Deut. 32:26). Israël is door het vuur en het oordeel heengegaan, maar aan het einde triomfeert toch de genade en voltrekt de Here het gericht over de volken. Wat Gods volk is aangedaan blijft niet onbesproken. De vijanden van Israël komen er niet mee weg en hun misdaden verdwijnen niet in de mist van de geschiedenis.

Henk Poot

Predikant van de Protestantse Kerk in Nederland, in dienst van Christenen voor Israël

In een nummer over ‘de strijd in de eindtijd’ moet onze blik ook gericht zijn op wat er met de volkeren van de wereld gebeurt. We lezen daarover in de profeten van het Oude Testament en vooral ook in het laatste Bijbelboek. Nu is het schrijven daarover niet eenvoudig.

We moeten ons wachten voor al te overmoedige constructies van de eindtijd die straks op drijfzand gebouwd blijken te zijn en als een kaartenhuis in elkaar vallen

Te makkelijk zouden we onze hand overspelen en dingen beweren die niet uitkomen.

Er zijn nu eenmaal verschillende lagen

in het profetische woord. In het Oude Testament klinken woorden van God die alles te maken hebben met de rol van Babel in de heilsgeschiedenis. Aan de ene kant is zij het middel waardoor God zijn volk straft en loutert en aan de andere kant is zij een supermacht die weer van het toneel verdwijnt en God heeft daarin de hand. Daarvan gewagen de woorden van de grote profeten.

In het Nieuwe Testament is Rome de grote tegenspeler van Israël. Zij heeft de heiligen de oorlog aangedaan en heeft hen overwonnen (Op. 13), maar ook zij verdwijnt uiteindelijk weer van de aarde. In één uur zal dit grote Babylon ten onder gaan.

We weten dat een deel van de profetieën en visioenen zich zal herhalen.

Dat zien we in de Bijbel zelf ook. In het boek Openbaring keren beelden terug uit een andere tijd, de tijd van het boek Daniël. Niet alle beelden keren terug en vaak ook anders, maar we zien toch dat dingen zich herhalen. Dat is ook wat Israël gelooft. In de eindtijd zullen

de dingen van de eerste exodus zich herhalen: er zullen plagen komen, er zal een nieuwe Mozes komen en er zal opnieuw brood uit de hemel neerdalen. Maar hoe het precies

zal gaan en wat zich wel en wat zich niet herhaalt is niet vooraf door ons te zeggen. We moeten ons dus wachten voor al te overmoedige constructies

Mij komt de wraak toe

Het gericht over de volken

‘Mij komt de wraak toe’. Het zijn woorden aan het einde van het boek Deuteronomium. En de zin gaat verder met de belofte van God: ‘De Heere zal Zijn volk recht verschaffen’ (Deut. 32:26). Israël is door het vuur en het oordeel heengegaan, maar aan het einde triomfeert toch de genade en voltrekt de Here het gericht over de volken. Wat Gods volk is aangedaan blijft niet onbesproken. De vijanden van Israël komen er niet mee weg en hun misdaden verdwijnen niet in de mist van de geschiedenis.

Henk Poot

Predikant van de Protestantse Kerk in Nederland, in dienst van Christenen voor Israël

In een nummer over ‘de strijd in de eindtijd’ moet onze blik ook gericht zijn op wat er met de volkeren van de wereld gebeurt. We lezen daarover in de profeten van het Oude Testament en vooral ook in het laatste Bijbelboek. Nu is het schrijven daarover niet eenvoudig.

We moeten ons wachten voor al te overmoedige constructies van de eindtijd die straks op drijfzand gebouwd blijken te zijn en als een kaartenhuis in elkaar vallen

Te makkelijk zouden we onze hand overspelen en dingen beweren die niet uitkomen.
Er zijn nu eenmaal verschillende lagen

in het profetische woord. In het Oude Testament klinken woorden van God die alles te maken hebben met de rol van Babel in de heilsgeschiedenis. Aan de ene kant is zij het middel waardoor God zijn volk straft en loutert en aan de andere kant is zij een supermacht die weer van het toneel verdwijnt en God heeft daarin de hand. Daarvan gewagen de woorden van de grote profeten.

In het Nieuwe Testament is Rome de grote tegenspeler van Israël. Zij heeft de heiligen de oorlog aangedaan en heeft hen overwonnen (Op. 13), maar ook zij verdwijnt uiteindelijk weer van de aarde. In één uur zal dit grote Babylon ten onder gaan.

We weten dat een deel van de profetieën en visioenen zich zal herhalen. Dat zien we in de Bijbel zelf ook. In het boek Openbaring keren beelden terug uit een andere tijd, de tijd van het boek Daniël. Niet alle beelden keren terug en vaak ook anders, maar we zien toch dat dingen zich herhalen. Dat is ook wat Israël gelooft. In de eindtijd zullen

de dingen van de eerste exodus zich herhalen: er zullen plagen komen, er zal een nieuwe Mozes komen en er zal opnieuw brood uit de hemel neerdalen. Maar hoe het precies

zal gaan en wat zich wel en wat zich niet herhaalt is niet vooraf door ons te zeggen. We moeten ons dus wachten voor al te overmoedige constructies

Misdaden verdwijnen niet simpelweg met de dood van de misdadigers in de vergetelheid. (beeld: Auschwitz)

van de eindtijd die straks op drijfzand gebouwd blijken te zijn en als een kaartenhuis in elkaar vallen. En met vele daarvan is dit al gebeurd.

Maar er zijn ook profetieën en visioenen waarvan we de vervulling nog niet gezien hebben. Er is ook het zogenaamde 'tegoed' van het Oude Testament en er zijn verwachtingen in de evangeliën en in het apostolisch getuigenis die nog niet geopenbaard zijn. Daar zullen we ons vooral op richten.

MIJ KOMT DE WRAAK TOE, IK ZAL HET VERGELDEN

Kijken we naar de Babylonische ballingschap dan is er sprake van een gericht over het volk van God. Juda heeft niet gewandeld in de wegen van de Here. De armen zijn uitgebuit en het recht is met voeten getreden en boven alles hebben de koningen van Juda zich afgekeerd van de Here en andere, vreemde goden verkozen. Daarbij heeft Gods volk ook

zijn roeping verzaakt om de Here te dienen en een licht voor de volken te zijn. Dan komt de straf, die vooral een loutering, een weg tot bekering blijkt te zijn.

God heeft voor die loutering volken gebruikt, maar die volken – dat verwijt klinkt – zijn zich aan geweld te buiten gegaan. Ze hebben de kinderen en bejaarden niet ontzien, ze hebben geen enkel mededogen

gekend en ze hebben gedacht dat het erfdeel van de Here voorgoed hun rechtmatig eigendom geworden was. In de profeten klinkt de verzekering dat de volken hiervoor gestraft zullen worden. In Zacharia horen we: 'Ik ben voor Jeruzalem en voor Sion in grote ijver ontbrand, maar Ik ben zeer toornig op de overmoedige volken' (Zach. 1:15a, NBG'51). 'Ik was een weinig toornig,

maar zij hebben geholpen het erger te maken' (Zach. 1:15b). En in Jeremia 12: 'Zo zegt de Heere: Wat betreft al Mijn slechte burens die aan Mijn eigendom komen, dat Ik Mijn volk Israël in erfelijk bezit gegeven heb, zie, Ik ga hun uit hun land wegrukken en het huis van Juda ruk ik uit hun midden weg'

Als Israël verdwijnt uit de wereld van de volken, zet de duisternis zich bij die volken in

(Jer. 12:14). Hier zien we dus dat God de vijanden van Israël, die Hij aanvankelijk gebruikt heeft, straft vanwege hun buitensporig geweld en dat Hij zijn volk uit hun midden wegneemt. Dat laatste zal in de geschiedenis op zich al een oordeel van God blijken te zijn. Als Israël verdwijnt uit de wereld van de volken, zet de duisternis zich bij die volken in (Jes. 60:1vv).

In het Nieuwe Testament is er sprake van *de dag van de toorn van het Lam* (Op. 5:16, 11:18). Eerst zien we de zielen van de martelaren onder het altaar, die zich afvragen hoelang het nog duurt voordat God hun bloed wreekt aan hen die op de aarde wonen. Maar het hoofdstuk eindigt met de aarde die bewogen wordt en dat mensen, rijk en arm, wegluchten voor de vreselijke vergelding van God en van Christus, de Leeuw van Juda. Met een combinatie van woorden uit Hosea 10:8 en Jesaja 2:10 en 19 wordt aangekondigd hoe de mensen zullen wegkruipen in de holen van de aarde voor de verzengende toorn van God.

Wat is het rechtvaardig dat misdaden niet met de dood van de misdadigers verdwijnen in de vergetelheid. Dat God het maar niet laat lopen

In Openbaring 7 lezen we van hen die in de hemel aangekomen zijn vanuit de grote verdrukking. Wellicht duidt dat in eerste instantie op de gebeurtenissen rond de vernietiging van Jeruzalem in het jaar 70 en de golf van antisemitisme die daarna de wereld van het Midden-Oosten overspoelde. Maar misschien moeten we verder zien, verder de tijd in, de eeuwen door. Ik geloof dat er geen grotere verdrukking van Gods volk geweest is dan die van de Shoah. Wie de beelden daarvan gezien heeft, wie de concentratiekampen bezocht heeft en de verhalen gehoord heeft van de massamoorden in Oekraïne en Wit-Rusland, weet dat ik niet zomaar wat zeg. En wat is het dan rechtvaardig dat die misdaden niet simpelweg met de dood van de misdadigers verdwijnen in de vergetelheid. Dat God het maar niet laat lopen.

En dan gaat het niet alleen om de Shoah. Hoeveel misdaden zijn daarvoor

al niet gepleegd. Om een enkel voorbeeld te noemen: in 1492 woedt het helse vuur van de Inquisitie in Spanje. Wie Jood is, wordt op de brandstapel gebracht. Binnen enkele jaren sterven vijftienduizend mensen de marteldood. Het koningsechtbaar Ferdinand en Isabella kondigt zelfs af dat Spanje vrij van Joden gemaakt moet worden. Als we naar het gruwelijke vervolg kijken, valt ook op dat de kinderen van het paar bijna allen jong sterven. Een van hen, Catharina, wordt de eerste vrouw van Hendrik VIII, een achteraf weinig begerenswaardige positie. En de troonopvolgster, Johanna, gaat als 'Johanna de Waanzinnige' de geschiedenis in,

en verliest haar kroon.

Het gaat niet alleen om individuen. Ik meen dat de woorden van de profeet Obadja kenmerkend zijn: 'Want de dag is

nabij voor alle heidenvolken, zoals u gedaan hebt, zal u gedaan worden; wat u verdient, zal op uw eigen hoofd terugkeren' (vers 15). En misschien moeten we zeggen dat het gericht al gaande is, zoals ook het herstel van Israël gaande is en het zichtbaar is, nu al, dat God voor Jeruzalem en Sion in gloeiende ijver ontbrand is.

GENADE IN HET OORDEEL

Toch zien we dat er niet alleen maar sprake is van gericht. In de tijd waarin de gerichtten zich voltrekken maakt God aanvankelijk ook ruimte voor bekering. Zo lezen we dat in Openbaring 16. Zeven engelen gieten de zeven schalen van Gods gramschap over de aarde uit. De waterbronnen en stromen veranderen in bloed. Dat is een van de plagen die ook ooit over Egypte kwamen. Er wordt gezegd, dat diegenen die het bloed van heiligen en profeten vergoten hebben, nu hun eigen bloed te drinken

krijgen, maar er is nog verandering, bekering mogelijk. Dat doen de mensen niet, maar dat wekt verbazing. Het is inderdaad opmerkelijk dat de druk van zoveel ellende mensen niet op de knieën brengt en leidt tot de belijdenis van zonden. Tot twee keer toe lezen we dat zij zich niet bekeerden van hun werken (vers 9 en 11).

Het lijkt erop dat de volken zich zelfs verhardden en dat de haat tegen Gods volk alleen maar heftiger wordt. We lezen van onreine geesten die uitgaan en de volken van de wereld verzamelen om oorlog te voeren tegen God. We lezen ook in andere Bijbelgedeelten dat er een geest van dwaling door de wereld gaat, die wetteloosheid losmaakt en afkeer van God (2 Thes. 2:11). Mensen gaan, nog meer dan ze al deden, geloven in de leugen.

En die inzameling van de volken zal zich ten slotte gaan richten op de stad van de grote Koning, Jeruzalem. We zien zelfs in het boek Openbaring dat de uiteindelijke dag van de toorn van het Lam voorafgegaan wordt door de toorn van de volken (Op. 11:18).

DE STRIJD OM JERUZALEM

De profeet Ezechiël vertelt dat na de bittere nacht waarin de verstrooiing van Israël onder de volken uitloopt, God zijn volk thuisbrengt. Het dal van de dorre doodsbeenderen wordt gevolgd door de opstanding van de staat Israël (Ez. 37). Maar dan lezen we in hoofdstuk 38 ineens dat het volk, dat uit de volkeren is uitgeleid, wordt bedreigd door de naties, zelfs door een menigte van volken. De namen *Gog* en *Magog* vallen, een begrip dat als getalswaarde '70' heeft en symbool staat voor de volheid van de volken van de wereld. Iedereen doet mee.

Als een opkomend onweer trekken zij op tegen Jeruzalem.

Een andere profeet, Zacharia, vertelt dat ook: aan het eind van de tijden, als God een keer gebracht heeft in het lot

van zijn volk, zullen de volken Jeruzalem tillen als een lastige steen (zie ook Joël 3). Maar er staan een paar dingen bij die niet onvermeld mogen blijven: allereerst dat het Jeruzalem en Israël niet zomaar overkomt. God regisseert het. Als mensen zich tegen Hem en tegen zijn kinderen blijven keren, geeft Hij hen uiteindelijk daaraan over. Ten tweede zien we dat de volken te maken krijgen met een sterk Israël dat zich zal gedragen als een vurige fakkel te midden van droge korenschoven. Verder dat de Here zelf voor zijn volk zal strijden en dat Hij zo de wereld zijn almacht en majesteit zal laten zien. Hij oordeelt hen ook omdat zij zijn volk verkocht hebben en zijn erfdeel verdeeld hebben. Ten slotte is met het omsingelen van de heilige stad het moment aangebroken waarop God de geest van gebeden zal uitstorten over zijn volk, en de Messias, de koning van Israël zich aan zijn volk zal openbaren. Dat alles gebeurt dus in het zicht van Jeruzalem.

Zacharia 14 gaat daar nog verder op in en zal uitgebreid de zogenoemde *dag des Heren* bespreken. Daar wordt ook gezegd, dat eerst een deel van de stad ingenomen zal worden, als prelude op wat komen gaat. En we weten dat dat ook gebeurd is. In 1948, toen na tweeduizend jaar de staat Israël weer werd uitgeroepen, viel in de oorlog die daarop volgde, toen naties van alle kanten Israël aanvielen, de oude stad, Sion met de tempelberg, in handen van het Jordaanse leger. De inwoners werden weggevoerd in ballingschap en de Joodse wijk werd met de grond gelijk gemaakt.

Dat de strijd in de eindtijd zich toespitst op Jeruzalem en niet op New York, Moskou of Rome valt te verwachten. Van meet af aan lezen we dat het de volken – en achter de volken, de overste van de wereld – te

doen is om God zelf, om zijn Messias en om zijn woningen. In Psalm 2 zien we dat, maar ook treffend in Psalm 83. Nadat we als eerste over de volken lezen: 'Kom, zeiden zij, laten wij hen uitroeien, zodat zij geen volk meer zijn en aan de naam van Israël niet meer gedacht wordt' (vers 5), lezen we een

God oordeelt de volken omdat zij zijn volk verkocht en zijn erfdeel verdeeld hebben

stukje verder: 'die zeiden: laten wij deze woningen van God voor onszelf in bezit nemen' (vers 13). Dat zien we dan ook nu gebeuren. Jeruzalem is sowieso omstreden in de wereld, dat wil zeggen als hoofdstad van het Joodse volk. Maar begin niet over Oost-Jeruzalem. Echter, dat is nu net het deel van de stad waarmee de Bijbelse geschiedenis en de toekomst van de Bijbelse geschiedenis verbonden is. Daar ligt de

Komen de wonderen van de techniek niet voornamelijk uit Israël? (beeld: Tel Aviv Silicon Wadi)

berg Sion, daar is het tempelplein, daar is de Olijfberg en daar zal de Messias terugkeren.

TWEE STEDEN

Het boek Openbaring stelt tegenover Jeruzalem, Babylon. Dat is de samenballing van alles wat tegen God opstaat, broedplaats van duivelen en

het Joodse volk terugkeerde naar het beloofde land? Komen de wonderen van de techniek, niet in de laatste plaats op het gebied van gezondheidszorg, uit Jordanië, uit Syrië, uit Iran, Irak of uit Egypte? Nee, ze stromen de wereld toe vanuit Jeruzalem en Tel Aviv. En dat is ook wat de profeten zeggen: 'In de dagen die komen, zal Jakob wortel schieten, Israël zal bloeien en groeien en zij zullen het wereldoppervlak met vruchten vervullen' (Jes. 27:6).

VOOR DE TROON VAN HET LAM

Eigenlijk zijn er voor de volken maar twee wegen: verharding en oordeel, of bekering en deel hebben aan het koninkrijk van God.

Natuurlijk gaat het in deze dagen om het klimaat. De vraag is alleen hoe je de problemen oplost en of we ze wel kunnen oplossen. Misschien zal de natuur nog meer bewogen worden naarmate de grote dag nadert. Zo spreekt Paulus er al over (Rom. 8).

En natuurlijk is integratie een belangrijk onderwerp. Zijn we niet allen schepsels van God en hoe gaan we daarmee om? Is er plaats voor eigen volken en een eigen identiteit of is dat iets van vroeger?

Als er een resolutie aangenomen wordt over de verdrukking van de vrouw, wordt niet Saoedie-Arabië of Soedan, maar alleen Israël veroordeeld

Maar waar het Bijbels gezien in de eerste plaats om draait, is de houding van de volken tegenover Jeruzalem. Of je helpt mee met de terugkeer van de kinderen van Israël, zoals de profeten zeggen (Jes. 60:4), of je ontkent dat Israël thuishoort in het heilige land. Of je ontvangt de zegeningen van Israël of je boycot Israël.

Of je denkt dat Allah evenveel rechten heeft op Jeruzalem als de God van Israël, of je bidt om de werkelijke vrede van Jeruzalem.

Of je eerbiedigt de inzettingen van God, of je doet ijverig mee aan de opdeling van het land, waar je maar kan.

Het zijn deze keuzes die de volken, ook ons land, zullen maken en die bepalend zullen zijn voor hun toekomst.

Zelfs wegstappen is geen optie. De profeet Obadja zegt tegen het buurvolk Edom: 'U had niet mogen toekijken op de dag van uw broeder, op de dag dat hij een vreemde voor u was' (vers 12).

Jezus zelf profeteert dat als Hij komen zal op de wolken van de hemel, de volken voor Hem verzameld zullen worden en zij dan zullen worden beoordeeld op hun houding jegens zijn volk (Mat. 25:31vv).

En toch is er dwars daardoorheen het vergezicht van de profeten dat op het laatst de volken hun plaats zullen vinden, als zij zich gewend hebben aan de wegen van Gods volk en de naam van de Here zijn gaan eren (Jer. 12:16). Dan zullen zij jaarlijks optrekken naar Jeruzalem met alle talen en volken om de Here daar te aanbidden (Zach. 14:16). Zij zullen zelfs de overgebleven kinderen van Israël meenemen als een offer van dankbaarheid voor de Here

(Jes. 66:19, 20). Want zo zegt de Here: 'Ik heb gezworen bij Mijzelf – uit mijn mond is in gerechtigheid een woord uitgegaan en het zal niet terugkeren – dat voor Mij elke knie zich zal buigen en elke tong bij Mij zal zweren' (Jes. 45:23).

Babylon is de samenballing van alles wat tegen God opstaat, broedplaats van duivelen en dwaalgeesten

dwaalgeesten. Daar worden plannen gesmeed die haaks staan op de heilsgeschiedenis en daar wordt de wereld een rad voor ogen gedraaid met geld en economische winsten. Brood en spelen, daar draait het ogenschijnlijk om in Babel en in Rome, maar op de achtergrond draait het om de strijd tussen de overste van de wereld en de Schepper van het universum. Het gaat om de bruid van God, Jeruzalem, en de hoer Babylon, wier macht in één uur teniet gedaan zal worden.

Zelf geloof ik niet dat we de Apocalyps zo moeten lezen dat we moeten wachten op een hersteld Babylon of zelfs een hersteld Rome. Het gaat om de wereldstad, om de wereldsamenleving die los van God is, die zijn inzettingen en geboden van zich werpt en doet alsof de mens zelf op de troon zit. En het is deze wereldsamenleving die zich in haar raad voortdurend eenparig uitsprekt tegen Israël en Jeruzalem. Het is bijna te bizar voor woorden wat in de raad van de Verenigde Naties gebeurt. Als er een resolutie aangenomen wordt over de verdrukking van de vrouw, wordt niet Saoedie-Arabië of Soedan, maar Israël veroordeeld en als enige!

Het wordt nog bizarder als we bedenken hoe Jeruzalem de wereld zegent. Wat betekende het Midden-Oosten voor de rest van de wereld, voordat

Misdaden verdwijnen niet simpelweg met de dood van de misdadigers in de vergetelheid. (beeld: Auschwitz)

van de eindtijd die straks op drijfzand gebouwd blijken te zijn en als een kaartenhuis in elkaar vallen. En met vele daarvan is dit al gebeurd.

Maar er zijn ook profetieën en visioenen waarvan we de vervulling nog niet gezien hebben. Er is ook het zogenaamde 'tegoed' van het Oude Testament en er zijn verwachtingen in de evangeliën en in het apostolisch getuigenis die nog niet geopenbaard zijn. Daar zullen we ons vooral op richten.

MIJ KOMT DE WRAAK TOE, IK ZAL HET VERGELDEN

Kijken we naar de Babylonische ballingschap dan is er sprake van een gericht over het volk van God. Juda heeft niet gewandeld in de wegen van de Here. De armen zijn uitgebuit en het recht is met voeten getreden en boven alles hebben de koningen van Juda zich afgekeerd van de Here en andere, vreemde goden verkozen. Daarbij heeft Gods volk ook

zijn roeping verzaakt om de Here te dienen en een licht voor de volken te zijn. Dan komt de straf, die vooral een loutering, een weg tot bekering blijkt te zijn.

God heeft voor die loutering volken gebruikt, maar die volken – dat verwijt klinkt – zijn zich aan geweld te buiten gegaan. Ze hebben de kinderen en bejaarden niet ontzien, ze hebben geen enkel mededogen

gekend en ze hebben gedacht dat het erfdeel van de Here voorgoed hun rechtmatig eigendom geworden was. In de profeten klinkt de verzekering dat de volken hiervoor gestraft zullen worden. In Zacharia horen we: 'Ik ben voor Jeruzalem en voor Sion in grote ijver ontbrand, maar Ik ben zeer toornig op de overmoedige volken' (Zach. 1:15a, NBG'51). 'Ik was een weinig toornig,

maar zij hebben geholpen het erger te maken' (Zach. 1:15b). En in Jeremia 12: 'Zo zegt de Heere: Wat betreft al Mijn slechte burens die aan Mijn eigendom komen, dat Ik Mijn volk Israël in erfelijk bezit gegeven heb, zie, Ik ga hun uit hun land wegrukken en het huis van Juda ruk ik uit hun midden weg'

Als Israël verdwijnt uit de wereld van de volken, zet de duisternis zich bij die volken in

(Jer. 12:14). Hier zien we dus dat God de vijanden van Israël, die Hij aanvankelijk gebruikt heeft, straft vanwege hun buitensporig geweld en dat Hij zijn volk uit hun midden wegneemt. Dat laatste zal in de geschiedenis op zich al een oordeel van God blijken te zijn. Als Israël verdwijnt uit de wereld van de volken, zet de duisternis zich bij die volken in (Jes. 60:1vv).

In het Nieuwe Testament is er sprake van *de dag van de toorn van het Lam* (Op. 5:16, 11:18). Eerst zien we de zielen van de martelaren onder het altaar, die zich afvragen hoelang het nog duurt voordat God hun bloed wreekt aan hen die op de aarde wonen. Maar het hoofdstuk eindigt met de aarde die bewogen wordt en dat mensen, rijk en arm, wegluchten voor de vreselijke vergelding van God en van Christus, de Leeuw van Juda. Met een combinatie van woorden uit Hosea 10:8 en Jesaja 2:10 en 19 wordt aangekondigd hoe de mensen zullen wegkruipen in de holen van de aarde voor de verzengende toorn van God.

Wat is het rechtvaardig dat misdaden niet met de dood van de misdadigers verdwijnen in de vergetelheid. Dat God het maar niet laat lopen

In Openbaring 7 lezen we van hen die in de hemel aangekomen zijn vanuit de grote verdrukking. Wellicht duidt dat in eerste instantie op de gebeurtenissen rond de vernietiging van Jeruzalem in het jaar 70 en de golf van antisemitisme die daarna de wereld van het Midden-Oosten overspoelde. Maar misschien moeten we verder zien, verder de tijd in, de eeuwen door. Ik geloof dat er geen grotere verdrukking van Gods volk geweest is dan die van de Shoah. Wie de beelden daarvan gezien heeft, wie de concentratiekampen bezocht heeft en de verhalen gehoord heeft van de massamoorden in Oekraïne en Wit-Rusland, weet dat ik niet zomaar wat zeg. En wat is het dan rechtvaardig dat die misdaden niet simpelweg met de dood van de misdadigers verdwijnen in de vergetelheid. Dat God het maar niet laat lopen. En dan gaat het niet alleen om de Shoah. Hoeveel misdaden zijn daarvoor

al niet gepleegd. Om een enkel voorbeeld te noemen: in 1492 woedt het helse vuur van de Inquisitie in Spanje. Wie Jood is, wordt op de brandstapel gebracht. Binnen enkele jaren sterven vijftienduizend mensen de marteldood. Het koningsechtbaar Ferdinand en Isabella kondigt zelfs af dat Spanje vrij van Joden gemaakt moet worden. Als we naar het gruwelijke vervolg kijken, valt ook op dat de kinderen van het paar bijna allen jong sterven. Een van hen, Catharina, wordt de eerste vrouw van Hendrik VIII, een achteraf weinig begerenswaardige positie. En de troonopvolgster, Johanna, gaat als 'Johanna de Waanzinnige' de geschiedenis in,

en verliest haar kroon.

Het gaat niet alleen om individuen. Ik meen dat de woorden van de profeet Obadja kenmerkend zijn: 'Want de dag is

nabij voor alle heidenvolken, zoals u gedaan hebt, zal u gedaan worden; wat u verdient, zal op uw eigen hoofd terugkeren' (vers 15). En misschien moeten we zeggen dat het gericht al gaande is, zoals ook het herstel van Israël gaande is en het zichtbaar is, nu al, dat God voor Jeruzalem en Sion in gloeiende ijver ontbrand is.

GENADE IN HET OORDEEL

Toch zien we dat er niet alleen maar sprake is van gerichten. In de tijd waarin de gerichten zich voltrekken maakt God aanvankelijk ook ruimte voor bekering. Zo lezen we dat in Openbaring 16. Zeven engelen gieten de zeven schalen van Gods gramschap over de aarde uit. De waterbronnen en stromen veranderen in bloed. Dat is een van de plagen die ook ooit over Egypte kwamen. Er wordt gezegd, dat diegenen die het bloed van heiligen en profeten vergoten hebben, nu hun eigen bloed te drinken

krijgen, maar er is nog verandering, bekering mogelijk. Dat doen de mensen niet, maar dat wekt verbazing. Het is inderdaad opmerkelijk dat de druk van zoveel ellende mensen niet op de knieën brengt en leidt tot de belijdenis van zonden. Tot twee keer toe lezen we dat zij zich niet bekeerden van hun werken (vers 9 en 11).

Het lijkt erop dat de volken zich zelfs verhardden en dat de haat tegen Gods volk alleen maar heftiger wordt. We lezen van onreine geesten die uitgaan en de volken van de wereld verzamelen om oorlog te voeren tegen God. We lezen ook in andere Bijbelgedeelten dat er een geest van dwaling door de wereld gaat, die wetteloosheid losmaakt en afkeer van God (2 Thes. 2:11). Mensen gaan, nog meer dan ze al deden, geloven in de leugen.

En die inzameling van de volken zal zich ten slotte gaan richten op de stad van de grote Koning, Jeruzalem. We zien zelfs in het boek Openbaring dat de uiteindelijke dag van de toorn van het Lam voorafgegaan wordt door de toorn van de volken (Op. 11:18).

DE STRIJD OM JERUZALEM

De profeet Ezechiël vertelt dat na de bittere nacht waarin de verstrooiing van Israël onder de volken uitloopt, God zijn volk thuisbrengt. Het dal van de dorre doodsbeenderen wordt gevolgd door de opstanding van de staat Israël (Ez. 37). Maar dan lezen we in hoofdstuk 38 ineens dat het volk, dat uit de volkeren is uitgeleid, wordt bedreigd door de naties, zelfs door een menigte van volken. De namen *Gog* en *Magog* vallen, een begrip dat als getalswaarde '70' heeft en symbool staat voor de volheid van de volken van de wereld. Iedereen doet mee.

Als een opkomend onweer trekken zij op tegen Jeruzalem.

Een andere profeet, Zacharia, vertelt dat ook: aan het eind van de tijden, als God een keer gebracht heeft in het lot

van zijn volk, zullen de volken Jeruzalem tillen als een lastige steen (zie ook Joël 3). Maar er staan een paar dingen bij die niet onvermeld mogen blijven: allereerst dat het Jeruzalem en Israël niet zomaar overkomt. God regisseert het. Als mensen zich tegen Hem en tegen zijn kinderen blijven keren, geeft Hij hen uiteindelijk daaraan over. Ten tweede zien we dat de volken te maken krijgen met een sterk Israël dat zich zal gedragen als een vurige fakkel te midden van droge korenschoven. Verder dat de Here zelf voor zijn volk zal strijden en dat Hij zo de wereld zijn almacht en majesteit zal laten zien. Hij oordeelt hen ook omdat zij zijn volk verkocht hebben en zijn erfdeel verdeeld hebben. Ten slotte is met het omsingelen van de heilige stad het moment aangebroken waarop God de geest van gebeden zal uitstorten over zijn volk, en de Messias, de koning van Israël zich aan zijn volk zal openbaren. Dat alles gebeurt dus in het zicht van Jeruzalem.

Zacharia 14 gaat daar nog verder op in en zal uitgebreid de zogenoemde *dag des Heren* bespreken. Daar wordt ook gezegd, dat eerst een deel van de stad ingenomen zal worden, als prelude op wat komen gaat. En we weten dat dat ook gebeurd is. In 1948, toen na tweeduizend jaar de staat Israël weer werd uitgeroepen, viel in de oorlog die daarop volgde, toen naties van alle kanten Israël aanvielen, de oude stad, Sion met de tempelberg, in handen van het Jordaanse leger. De inwoners werden weggevoerd in ballingschap en de Joodse wijk werd met de grond gelijk gemaakt.

Dat de strijd in de eindtijd zich toespitst op Jeruzalem en niet op New York, Moskou of Rome valt te verwachten. Van meet af aan lezen we dat het de volken – en achter de volken, de overste van de wereld – te

doen is om God zelf, om zijn Messias en om zijn woningen. In Psalm 2 zien we dat, maar ook treffend in Psalm 83. Nadat we als eerste over de volken lezen: 'Kom, zeiden zij, laten wij hen uitroeien, zodat zij geen volk meer zijn en aan de naam van Israël niet meer gedacht wordt' (vers 5), lezen we een

God oordeelt de volken omdat zij zijn volk verkocht en zijn erfdeel verdeeld hebben

stukje verder: 'die zeiden: laten wij deze woningen van God voor onszelf in bezit nemen' (vers 13). Dat zien we dan ook nu gebeuren. Jeruzalem is sowieso omstreden in de wereld, dat wil zeggen als hoofdstad van het Joodse volk. Maar begin niet over Oost-Jeruzalem. Echter, dat is nu net het deel van de stad waarmee de Bijbelse geschiedenis en de toekomst van de Bijbelse geschiedenis verbonden is. Daar ligt de

Komen de wonderen van de techniek niet voornamelijk uit Israël? (beeld: Tel Aviv Silicon Wadi)

berg Sion, daar is het tempelplein, daar is de Olijfberg en daar zal de Messias terugkeren.

TWEE STEDEN

Het boek Openbaring stelt tegenover Jeruzalem, Babylon. Dat is de samenballing van alles wat tegen God opstaat, broedplaats van duivelen en

het Joodse volk terugkeerde naar het beloofde land? Komen de wonderen van de techniek, niet in de laatste plaats op het gebied van gezondheidszorg, uit Jordanië, uit Syrië, uit Iran, Irak of uit Egypte? Nee, ze stromen de wereld toe vanuit Jeruzalem en Tel Aviv. En dat is ook wat de profeten zeggen: 'In de dagen die komen, zal Jakob wortel schieten, Israël zal bloeien en groeien en zij zullen het wereldoppervlak met vruchten vervullen' (Jes. 27:6).

VOOR DE TROON VAN HET LAM

Eigenlijk zijn er voor de volken maar twee wegen: verharding en oordeel, of bekering en deel hebben aan het koninkrijk van God. Natuurlijk gaat het in deze dagen om het klimaat. De vraag is alleen hoe je de problemen oplost en of we ze wel kunnen oplossen. Misschien zal de natuur nog meer bewogen worden naarmate de grote dag nadert. Zo spreekt Paulus er al over (Rom. 8). En natuurlijk is integratie een belangrijk onderwerp. Zijn we niet allen schepsels van God en hoe gaan we daarmee om? Is er plaats voor eigen volken en een eigen identiteit of is dat iets van vroeger?

Als er een resolutie aangenomen wordt over de verdrukking van de vrouw, wordt niet Saoedie-Arabië of Soedan, maar alleen Israël veroordeeld

Maar waar het Bijbels gezien in de eerste plaats om draait, is de houding van de volken tegenover Jeruzalem. Of je helpt mee met de terugkeer van de kinderen van Israël, zoals de profeten zeggen (Jes. 60:4), of je ontkent dat Israël thuishoort in het heilige land. Of je ontvangt de zegeningen van Israël of je boycot Israël.

Of je denkt dat Allah evenveel rechten heeft op Jeruzalem als de God van Israël, of je bidt om de werkelijke vrede van Jeruzalem.

Of je eerbiedigt de inzettingen van God, of je doet ijverig mee aan de opdeling van het land, waar je maar kan. Het zijn deze keuzes die de volken, ook ons land, zullen maken en die bepalend zullen zijn voor hun toekomst. Zelfs wegstappen is geen optie. De profeet Obadja zegt tegen het buurvolk Edom: 'U had niet mogen toekijken op de dag van uw broeder, op de dag dat hij een vreemde voor u was' (vers 12). Jezus zelf profeteert dat als Hij komen zal op de wolken van de hemel, de volken voor Hem verzameld zullen worden en zij dan zullen worden beoordeeld op hun houding jegens zijn volk (Mat. 25:31vv).

En toch is er dwars daardoorheen het vergezicht van de profeten dat op het laatst de volken hun plaats zullen vinden, als zij zich gewend hebben aan de wegen van Gods volk en de naam van de Here zijn gaan eren (Jer. 12:16). Dan zullen zij jaarlijks optrekken naar Jeruzalem met alle talen en volken om de Here daar te aanbidden (Zach. 14:16). Zij zullen zelfs de overgebleven kinderen van Israël meenemen als een offer van dankbaarheid voor de Here

(Jes. 66:19, 20). Want zo zegt de Here: 'Ik heb gezworen bij Mijzelf – uit mijn mond is in gerechtigheid een woord uitgegaan en het zal niet terugkeren – dat voor Mij elke knie zich zal buigen en elke tong bij Mij zal zweren' (Jes. 45:23).

Babylon is de samenballing van alles wat tegen God opstaat, broedplaats van duivelen en dwaalgeesten

dwaalgeesten. Daar worden plannen gesmeed die haaks staan op de heilsgeschiedenis en daar wordt de wereld een rad voor ogen gedraaid met geld en economische winsten. Brood en spelen, daar draait het ogenschijnlijk om in Babel en in Rome, maar op de achtergrond draait het om de strijd tussen de overste van de wereld en de Schepper van het universum. Het gaat om de bruid van God, Jeruzalem, en de hoer Babylon, wier macht in één uur teniet gedaan zal worden.

Zelf geloof ik niet dat we de Apocalyps zo moeten lezen dat we moeten wachten op een hersteld Babylon of zelfs een hersteld Rome. Het gaat om de wereldstad, om de wereldsamenleving die los van God is, die zijn inzettingen en geboden van zich werpt en doet alsof de mens zelf op de troon zit. En het is deze wereldsamenleving die zich in haar raad voortdurend eenparig uitspreekt tegen Israël en Jeruzalem. Het is bijna te bizar voor woorden wat in de raad van de Verenigde Naties gebeurt. Als er een resolutie aangenomen wordt over de verdrukking van de vrouw, wordt niet Saoedie-Arabië of Soedan, maar Israël veroordeeld en als enige!

Het wordt nog bizarder als we bedenken hoe Jeruzalem de wereld zegent. Wat betekende het Midden-Oosten voor de rest van de wereld, voordat